

משחקת היא את הקטן ומהר תשוב ותשיב אותו הביתה. אולם לא שבה הבונדה כי אם נשאה את הנער מזה והלאה ותכניסוהו בבדיית הנצרית, ותתברך בלבה כי קרבן טוב הביאה לרצון לפני אלהיה כמחשבת כל הנצרים בימים ההם. ובשוב ר' שמעון ואשתו מביהכ"נ לא מצאו נם את האמה בבית, כי ראתה הנכרית בוששת לשוב את הנער ותצא לבקשה לדרוף אחריה, אבל לא מצאה אותה עוד, ותשב אל בית ר' שמעון בפחי נפש ותזעק ותיליל עד למאד. ויאמר לה ר' שמעון מה היללה הזאת? הנידי מה היה. ותען האמה, אדוני רבי! הנכרית המסקת את התנוד ביום השבת באה ותננוב את בנך ותנס לא ידעתי אנה נחבאה להסתהר עמו. וימהר ר' שמעון ויצא הוא ואשתו והאמה לבקש ולדרוש, אך לשוא כי לא נמצא הנער ואיננו. אז נתנו האבות קולם בבכי ומספר מד ויצעקו ויצעקו מכאב לבם נורא מאד. אחרי כן צם ר' שמעון לענות נפשו יומם ולילה ויתפלל לה' להשיב לו את בנו, אך תפלתו שבה דיקם, כי מאן ה' לנלות לו את מקום הנער באשר הוא שם. והנער הובא אל הגלחים וינלוהו וילמדוהו ויהי למלומד נדול כי לבו רחב כלב ר' שמעון. וילך הנער ויעלה סבית מדרש החכמה האחד אל השני, וכה עלה למעלה למעלה עד כי נדלה חכמתו מאד ויבא לרומא. שם הוסיף ללמוד לשונות דבות ויעש לו שם וינדל מיום אל יום הלך ונדל עד כי נתנשא לקרדינאל. ושמו יצא בכל הארץ וכלם אמרו כבוד לו וינשאוהו בפיהם עד מאד, בלמודו ביפו ובכהונתו.

בעת ההיא מת האפיפיור, ולא נמצא קרדינאל חכם ומלומד כהקרדינאל החדש הזה למלא את מקום האפיפיור המת. ויבחרו בו וישיבוהו עלכס האפיפיור. והאפיפיור החדש הזה ידע היסב מכבר כי ממעי יהודה יצא ואביו הוא ר' שמעון הנדול ממנצא, ורק מפני שהיה שבע כל טוב וחשוב נדול בין הגוים, לא נתנו לבו לעזוב את כל הכבוד הזה ולשוב אל אביו אל אמו ואל אלהיו, ועתה כאשר התנשא לכל הנצרים לראש נכסף לראות את פני אביו, ויתן אל לבו להביאהו אליו לרומא בערמה, ויכתוב ספר אל ההנמון אשר במנצא, כי כל ההנמונים סרים למשמעתו, ויצוהו לאסוד היהודים שמירת שבת ולנזור על מצות סילה ונדה. והאפיפיור ראה על ככה לאמר, אם כזאת ישמעו היהודים ותפול עליהם אימתה ופחד, אז יסהרו לשלוח אלי נדוליהם מקרבם להתחנן אלי לבטל מעליהם נזרתי הקשה, ואין ספק כי את אבי ישלחו בראש שלוחיהם. כן חשב מראש וכן היה אחרית הדבר. ובבוא ספר האפיפיור אל ההנמון קרא אליו את היהודים ויצום מטעם האפיפיור על כל הדברים אשר נזר עליהם ואין להשיב, ויבהלו היהודים מאד ויתחננו אל ההנמון להסיר מעליהם את הרעה הזאת, אך הוא ענה ואמר, אל נא תעתירו עלי תחנוניכם כי אין בידי

ושותה ואחר שאכל ושתה א"ל בני כשהיית בונה ביתך התבן שלו מהיכן לקחת? א"ל מבעל הנורן. א"ל בני בעל הנורן מבקש את תבנו, א"ל אקח תבן אחר ואתן לו, א"ל אינו רוצה כי אם תבנו, א"ל אם בן אנו נותצים את הבית ונפדיד את הטיט ונצוץ את התבן וניתן לו, א"ל בני אין בעל התבן אלא הקב"ה והתבן אינו אלא הנפש, הוא שלחני ליטול את נפשך ואני הוא מלאך המות, א"ל אם כן הוא תן לי רשות שאצא ואראה את אבי ואת אמי ואת ארוסתי, א"ל לך. הלך לאביו ואמו ויספר להם את דברי מה"מ, מיד עמד ר' ראובן אביו ונתעטף והיה מתפלל ובקש רחמים על בנו, והיה הבן בוכה כנגדו ומחבקו ומנשקו, ויצא ואמר למה"מ אפייסך מאד תן לי רשות עד שאכנס לחופתי ואנשק לארוסתי, אמר לו לך, הלך אצל אשתו ונשקה א"ל תחי יודע שבא מלאך המות ליטול את נפשי, אמרה לו ומה אמרת לו, א"ל לא אמרתי לו כלים, אמרה לו עמוד כאן ואני אלך לרדך עמו, יצאת וא"ל אדוני, אתה באת לקחת את נפש בעלי? א"ל הן! אמרה לו כך כתיב בתורה כי יקח איש אשה חדשה נקי יהיה לביתו שנה אחת ושמה את אשתו אשר לקח, א"ל המתניני עד שאלך להקב"ה אולי יעשה למען שמו וידחם עליו, עלה לרקיע ומצא שם מיכאל ונבריא אל ומלאכי השרת עומדים ומבקשים עליו רחמים ואומרים רבש"ע כל גזרות קשות הבאות לעולם ר' ראובן עומד לפניך ומתפלל עליהן ואתה מבטל אותן בעבורו, ועכשיו כלנו מבקשים עליו רחמים ואין אתה שומע לנו, עשה נא למען שמך הנדול ותרחם עליו, ומלאך המות בא ואמר לפני הקב"ה כך וכך אמרה לי אשתו, מיד נתמלא הקב"ה רחמים ויהפוך נזר דינו לחיים והוסיף לו הקב"ה על שנותיו שבעים שנה כנגד שבעת ימי החופה, לקיים מה שנאמר רצון יראיו יעשה ואת שותכם ישמע וישעם (ה).

י"ב) מעשה ברבי שמעון הנדול אשר ישב בעיר ממנצא היושבת על יד הנהר רינוס, ולו היו שלשה גליוני ראי תלויים בתוך ביתו אשר בהם ראה את כל אשר היה ואשר עתיד להיות, ואחרי מותו יצא מעין נובע ממראשותי קברו. ר' שמעון הזה היה איש נדול מאד, ויהי לו בן קטן ושמו אלחנן, ויהי היום ושבת היה, והנכרית באה להסיק את התנור כמשפטה בכל שבת ושבת, ותרא כי אין ר' שמעון ואשתו בבית, כי כבר הלכו לבית הכנסת להתפלל, ורק האמה לבדה נשארה עם הנער, ותשא את הנער בזרועותיה ותצא עמו. האמה ראתה את אשר הנכרית עושה אך לא עלה על לבה לחשוב כי רעה בלב הנכרית, ותאמר אך

(ה) מובא בס' מעיל צדקה סי' הל"ד, ובמדרש עשרת

הדברות דבור ז'.

להתעיל לכם, הא לכם ספר האפיפיור קראו בו ודעו כי קצרה ידי מהושעכם, ואולם אם יש את נפשכם לבקש תחינה, זאת עצתי לכם אשר תעשו, שלחו מכם אנשים חכמים ונשואי פנים להאפיפיור רומא ויפילו לפניו תחינתם, אולי יעתר לכם ויעביר מעלכם את הגזרה הזאת. אז קדמו יהודי מנצא את פני ה' בתשובה תפלה וצדקה, ואח"כ בחרו בשני רבנים ובר' שמעון הגדול לראש עליהם לשלחם לרומא, באמרם אולי יעשה ה' נס לנו ויטה את לב האפיפיור עלינו לטובה. רק בין כה וכה מלו את בניהם ולא עשו כדבר הגזרה, כי כן נאות להם ההגמק לעשות כן בסתר ובמחשך עד שוב השלוחים. וישאו שלשת הנבחרים רגליהם ויבואו רומא. ויתיעצו שמה את היהודים מה לעשות בדבר הגדול והרע הזה, וכאשר שמעו יהודי רומא את השמועה הזאת כן תמהו מאד ויאמרו, מי האמין לזאת, מעולם לא היה אפיפיור טוב ליהודים כהאפיפיור הזה, הן תמיד הוא מתהלך את היהודים, מהם אנשי סודו ויתעצו, וגם ישחקו עמו תמיד במשחק השאח ובלעדם לא יחיה, ואיך נהפך פתאום לבו לטובה. ויאמרו עוד, כי לא יאמינו אשר מהאפיפיור יצאה הגזרה הזאת, כי אם ההגמק ברא אותה מלבו להרע ליהודי מנצא. אז הראם ר' שמעון הגדול את הספר אשר שלח האפיפיור ואת חותם ידו אשר עליו, ויראו יהודי רומא וידעו כי אמת הדבר, ויענו אין זה כי אם חרה אף ה' בכם ויסת את האפיפיור לגור עליכם את הגזרה הזאת, ויקראו צום וירבו בתפלה וצדקה גם הם, ופרנסו עדת רומא הלכו אל הקרדינאל הרואה תמיד פני האפיפיור ויתחננו אליו בעד יהודי מנצא, ויאמר הקרדינאל אתם ידעתם כי הספר כתב האפיפיור והוא אשר שלחו אל ההגמק ממנצא ואני מה אעשה לכם והתעיל לא אוכל, ואולם הבטית להם להיות בתוסבי תחינתם ולדבר עליהם טוב כמליץ ויש, ויצום להכין אגרת בקשה והוא יביא את הבקשה הכתובה הזאת ליד האפיפיור, ויעשו כן. ויהי בהגיע הבקשה אל יד האפיפיור ויקראנה, וידע מי המה השלוחים הבאים ממנצא ויצו להביאם לפניו. ויבא ר' שמעון הגדול עם שני הרבנים הנלוים אליו אל הקרדינאל הראש, והוא הודיע להאפיפיור כי באו היהודים כמצוות עליהם והם מבקשים לראות את פני ולדבר עמו פה אל פה. ויען האפיפיור יבא האחד ראש השלשה ויעמוד לפניו הוא לבדו, ובכך בא ר' שמעון הראש והזקן משני רעיו ומראהו כמלאך ה' צבאות, ובראותו את פני האפיפיור כרע ר' שמעון על ברכיו וישתחוה, והאפיפיור ישב אז וישחק במשחק השאח עם קרדינאל אחד אשר ישב למולו, ובראותו את ר' שמעון הגדול חרד מאד ויצהו לקום מעל ברכיו לשבת על כסא עד כלותו את המשחק, כי הכיר את אביו ברנע אשר נראה אליו, ואביו לא הבירו, ככלות האפיפיור את המשחק פנה לר' שמעון ויאמר לו מה

שאלתך? ויען ר' שמעון בבכי תמרורים ויגד לו את שאלתו ויואל להתנפל שנית לפני רגליו, ולא נתנו האפיפיור לעשות כן ויאמר לו, היטב שמעתי את בקשתך ותחנתך עלתה באוני, אבל דברי שמנה רבים באו אלי ממנצא עליכם, ע"כ נזרתי עליכם את הגזרה הזאת, ומתוך הדברים האלה החל האפיפיור להתעבב עם ר' שמעון בפלפול גדול וכמעט אשר לא מצא ר' שמעון מענה להשיב לשואלו בחריפות גדולה. וישתומם מאד לראות רחב לב באיש נביר אשר לא יאומן בי יוספר, עד חצי היום ישבו ויפלפלו עד אשר אמר האפיפיור, ידידי הנני רואה כי מלומד גדול אתה, ואחייך אשר שלחוך לא יברשו מתקומם אשר שמוה בפוך, והנה מדי יום יום יבואו אלי יהודים לשחק עמי במשחק השאח, ועתה גם אתה שב נא עמי בזה ונשחק פעם אחת, ובקשתך לא תשאר מעל. ור' שמעון היה אומן נפלא במשחק הזה אשר לא נמצא כמותו בכל הארץ, ובכל זה נצחו האפיפיור הפעם, ויתמה ר' שמעון מאד, ועוד שבו וידברו מהאמונות, ור' שמעון שמע מפי האפיפיור נדולות ונפלאות ויהי לפלא בעיניו, באחרית הדברים שנה ר' שמעון את בקשתו ויבך בכי גדול, ויאמר האפיפיור יצאו כל העומדים לפני מעלי, ויצאו. אז נפל על צוארי ר' שמעון ויבך ויאמר לו: אבי ידידי, האם לא תכירני? ולא הבין ר' שמעון מה ירמזו דברי האפיפיור, ויען אי מזה התכבדתי להכיר את כבודך הקדוש? ויוסף האפיפיור ויאמר אבי ידידי, האם לא אבד מנך בנך עורנו נער בראשית ימך? ויבהל מאד ר' שמעון ויען כן הוא כדברך, אז התודע אליו האפיפיור ויקרא, אני אני הוא בנך הזה אשר ננבתו הנכריה ביום השבת, ואולם באיזה חטא באה עליך הצרה הזאת לא ידעתי שחור, אך זאת ידעתי ונזכרתי כי מה יצא הדבר, ועתה בצאת נפשי לראות פניך ולגלות אונך כי גמרתי בלבי לעזוב את אמונתי החדשה ולשוב אל אלהי אבותי, ע"כ בערטה נזרתי את הגזרה, בידעי מראש כי אותך ישלחו היהודים לבקש מלפני להעביר את רוע הגזרה, ועתה הנני מבטל אותה ושלום יהיה לכם, ואולם אבי הלא תניד לי, היש תקוה לאחירתי ותהי לי כפרה לפני האלהים? ויען ר' שמעון, בני יקירי! הסר הראגה הזאת מלכך כי אנוס היית, ובעודך נער נזבת מאבותיך ומאמונתך. אבל אבי, הוסיף הבן וישאל, אבל כבר ידעתי מימים רבים כי יהודי נולדתי ובכל זה השתקעתי בגוים עד היום, והטוב הרב אשר היה לי עצרני מלשוב אל אלהי אמת, היאבה אלהים סלוח לי? ויען ר' שמעון אין דבר עומד מפני התשובה ומודה ועוב ירוחם, ועתה אמר הבן, עתה שוב אל ביתך בשלום בשם אלהי ישראל והשב את הספרים אשר אתן על ירך להגמק וירף מכם. רק איש אל ידע מכל הדברים אשר דברנו, ובעוד ימים לא כבירים אבא אליך למנצא. אבל בטרם אעזוב את

שמעון הנדול קבלו בסבר פנים יפות ולמדו תורה ביחד. ולרבנו שמעון הנדול היה בן קטן ושמו „אלחנן“ וננב ממנו ועשאוהו נלח, וסוף עלה לנדולה עד שנעשה אפיפיו, ומרוב חכמתו אשר היה בלבו נתקבצו אליו מלכים ודוכסים ושלטונים ליקח עצה ממנו. ונתן לכל אחד ואחד עצה לפי חכמתו. וכיון שראה כי רבים שואלים עצה ממנו ואין אחד מהם שיהיה מקרוביו או ממשפחתו, קרא להנלחים שמנוהו להיות אפיפיו והם מפלים אצלו, ויאמר להם מה זה שכל המלכים ודוכסים והשלטונים באים אצלי לקבל עצה ממני ואין שום אחד מהם שהיה אומר לי שהוא אבי או אמי או קרובי או שהוא ממשפחתי, וכי מן האבן נולדתי שאין לי שום קרוב בעולם, דעו נא אם לא תנידו לי אהרונג את כלכם, והוא נתן לבו לרבר הזה מפני שחשב שאין ממש בישו הנוצרי. ויענו ויאמרו לו, אדוננו אחי שנזרת עלינו להניד לך אזי נודיע לך כי יהודי היית וכן אדם נדול שבכל היהודים אתה, ונבוכד כשהיית נער קטן, ומן השם ננזרה לך זו הנדולה שבאים אליך רוב מלכי אומות העולם ושואלים ממך עצה, ונראה להם שאתה במקום ישו הנוצרי, וכן אדם נדול שבאת ממנו הוא דר באלמינא (אשכנז) ושמו ר' שמעון הנדול, ויאמר להם שלחו אחריי והביאו אותו אלי ואל תניחוהו בשום ממון עד שיהיה פה. וישלחו נדולי רומי באותו היום לר' שמעון באלמינא שיבא לאפיפיו ביום הנער שקבעו לו, והיה ר' שמעון הנדול נרתע מאד מאד שהיה ירא משום עלילה מן האפיפיו כי למה שלח אחריי, ולבסוף הנביא את עצמו ויבא אל האפיפיו, וכשראה אותו האפיפיו או קרא אותו אל החדר וראה שהיה נרתע בפניו, ויאמר לו אל תירא רק תניד לי באמת מה שאשאל ממך, ויאמר לו הן, ויאמר לו כמה בנים יש לך? אז הזכיר לו בשם כל בניו ובנותיו שהיו לו, ויאמר לו האפיפיו עוד היה לך בן אחד, וישתוק ר' שמעון מפני שהיה ירא שמא יאמר לו להביאו לפניו, עד שאמר לו האפיפיו למה אתה שותק, תאמר לי האמת. א"ל ר' ש' אדוני, בן אחד קטן היה לי וננב ממני ואיני יודע אנה הוא אם הוא חי או מת כי לא ראיתיו עד הנה. ויאמר לו האפיפיו זכור אתה מה סימנים היו בנופך? א"ל אלו סימנים היו על נבו ואלו על ידו, אז הבין האפיפיו שהוא בנו כי אותם סימנים עליו. ויאמר לו אבי אבי, אני הוא בנך! הרי עלי הסימנים שאמרת, אז נבהל רבנו שמעון הנדול ולא היה יכול לענות אותו דבר, ויפשיט האפיפיו את בגדיו ויראה לו הסימנים, ויאמר אבי אבי מה אעשה שאהיה בן עוה"ב כי יודע אני שתורת ישו הבל היא ואינו כלום, א"ל אביו חללת שם הקב"ה בדברים קדש שמו ברבים, ואני מקבלך עלי שתהיה בן עולם הבא. אמר לו האפיפיו באיזה ענין אעשה, א"ל תזמך בכל ממשלתך המלכים הרוכסים וההנמונים ותקדש שמו של הקב"ה. ויעשה כן ויטטר את עצמו

מקומי ואת משמרת אעשה דבר לזכרון ואותירנו אחר לטוב ליהודים.
 ר' שמעון שב אל רעיו ואל יהודי רומא, ויראם את ספר האפיפיו כי במלה הנורה וישמחו מאד, אח"כ שב אל עירו וימסור את הספר להנמון ותהי שמחה וששון ליהודים בכל העיר, ואל אשתו נילה סודו כי בנם הנאבד הוא האפיפיו, וכשמעה כזאת עוררה יללה נדולה ותמאן להתנחם, אבל ר' שמעון אמר לה השקטי ואל תצטערי כי עוד מעט והיה בנו זה בתוך ביתנו. והאפיפיו חבר ספר דוכר סרה על האמונה הנוצרית ויניחוהו למשמרת ויצוה על כל האפיפיויים אחריו לקרוא בו, ואח"כ אסף בידו הן רב וימלט בסתר ויבא למנצא וישב אל אלהי ישראל באמת ובתמים, והיה לאיש יהודי חשוב מאד בעיני כל העם, וברומא לא ידע איש אנה בא ומה היה לו. על המעשה הזה חבר ר' שמעון הנדול ויצר ליום שני של ר"ה ויאמר בו: א ל-ח-נן נחלתו בנתעם להשפר. ולכן אל יאמינו הקוראים כי דברי הספור הזה המה שוא ותפל, אבל הם אמתים ונכוחים ואין שקר בהם. ואולם רבים אומרים כי במשחק השאח הכיר בו ר' שמעון כי מורע היהודים הוא, וגם רבים אומרים כי אמנם הכיר אשר הוא בנו יען שחק האפיפיו כאשר למדהו אביו בעורנו נער בהחלו ללמוד את המשחק הזה. ה' יסלח לנו לעונותינו בזכות ר' שמעון הנדול אמן סלה (7).

מעשיות

[בית המדרש חרר ו']

י"ג מעשה ברבנו שמעון הנדול שבא מבית דוד, ובא לעיר אחת ששמה מנצא ונשא שם אשה מנדולי המלכות, ושמע רבנו נרשום [מאור הנולח] והלך גם הוא למנצא, רבנו גרשם יסד סליחות הרבה על הנזרות (וגם רבנו שלמה הבבלי היה בדורם), והיה דר [לפנים] באספמיא רבתי בנזרת סליום הרשע שהיו לוקחים יהודים להיות כותשים בנתות, ונעשה נס בימיו שלקחו זקן ונתנהו בנת ומת ונשמטה הקורה והרנה כל סביבותיה ונתבטלה הנזרה, ויסד על זה סליחה „אני יום אירא“, וכשבא רבנו גרשום אצל רבנו

(7) העתקה מחוד מעשים בוך סי' קפ"ח, מקור הסיפור הוא ברברי חימים כי פסרום ממשפח סיאריאנוני (Pierleoni) שהיה נין ונכר ליהודי מוכר ברומא נבחר לאפיפיו בשנת 1310 ונחנכה בשם אנאקליט השני (Anaclet), ורמות פניו העידה עליו כי סמעי יהודים יצא, וגם נחשד כי בוז אוצרות הכנסייה (עי' גרענאראוויס, געשיכטע דער שטארט ראם אים מיטטעלאטער ח"ד 391), ויש נוסח אחר להסיפור הזה המובא בסמוך, והוא נמצא בכ"י האוניברסיטא בקמברידז', ובכחוזר הוצאת דילאטורי בהקדמת ח"ג ויין תר"ט, ובגניזת ספרות שו"ל קאבאק.

המלך התחזקו והיו לבני חיל ואל תעזבו שום איש מת להקבר פה עד נתנם בני משפחתו מאתים בסף ואח"כ יקבר, ויעשו האנשים כדבר רקיון לכל אנשי מצרים כל השנה ההיא, ויהי לשמונה חדשים ויאספו רקיון ואנשיו עושר רב וכסף זהב ואבני שהם וברולח לאין מספר, ויקן רקיון סוסים ובהמות לרוב וישכור עוד אנשים ויתן להם סוסים ויהיו עמו. ויהי לתקופת השנה לעת צאת המלך לתוך העיר ויתקבצו כל יושבי מצרים ויעדו יחדיו ליום ההוא לדבר אל המלך על מעשה רקיון ואנשיו, ויצא המלך ביום המועד, ויבוא לפניו כל מצרים ויצעקו לאמר: יחי המלך לעולם! מה הדבר הזה אשר תעשה לעבדיך בעיר לבלתי תת איש מת להקבר עד נתון עליו בסף זהב, הנהיה כדבר הזה בכל הארץ גם מימי המלכים הראשונים אשר היו לפנינו בארץ מימי אדם עד היום הזה לבלתי קבור את המת כ"א במחיר! ידענו כי משפט המלך לקחת מס מן החיים שנה שנה, ואתה לא כן תעשה כ"א גם מן המתים תקח את המס יום יום, ועתה המלך לא נוכל לדבר עוד כי נשחתה כל העיר בדבר הזה ואתה לא ידעת. ויהי כשמוע המלך את כל דבריהם ויקצוף מאד וחמתו בערה בו כי לא ידע דבר מזה, ויאמר המלך מי הוא זה ואיזה הוא אשר מלאו לבו לעשות הדבר הרע הזה בארצי אשר לא צויתיו, הלא תנידו לי, וינידו לו כל מעשה רקיון ואנשיו, ויחר אף המלך וישלח להביא את רקיון ואנשיו לפניו, ורקיון לקח באלף ילדים בנים ובנות וילבישים שש ומשי ורקמה וירכיבם על סוסים וישלחם למלך ביד אנשיו, ויקח גם הוא מנחה למלך כסף זהב ואבני שהם וברולח לרוב וסוס עצום מאד וטוב ויבא לפני המלך וישתחו למלך ארצה, ויחמה המלך ועבדיו וכל יושבי מצרים ממעשה רקיון, ויראו את כל עשרו ואת מנחתו אשר הביא אל המלך וייטב בעיניו מאד ויפלא הדבר ממנו, וישב רקיון לפני המלך וישאלהו המלך על כל מעשיו, וידבר רקיון את כל דבריו בחכמה לפני המלך ואנשיו וכל יושבי מצרים, ויהי כשמוע המלך את דברי רקיון וחכמתו וימצא רקיון חן וחסד לפניו ולפני כל עבדי המלך ויושבי מצרים, על חכמתו ועל טוב דבריו, ויאהבהו המלך אהבה עזה מהיום ההוא והלאה, ויען המלך ויאמר לרקיון לא תקרא עוד רקיון כי אם פרעה יהיה שמך אחרי אשר נפרעת מס מן המתים, ויקראו את שמו "פרעה". והמלך ועבדיו אהבו את רקיון על חכמתו והתיעצו עם כל יושבי מצרים להמליכו תחת יד המלך, ויעשו כן כל יושבי מצרים וחבטיה, ותנתן דת במצרים וימליכו עליהם את רקיון-פרעה תחת יד אשורוש מלך מצרים, וימלוך רקיון-פרעה על מצרים כל השנה וישפוט את כל העיר יום יום ואשורוש המלך ישפוט את הארץ יום אחד בשנה בעת אשר יצא להתראות אל העם, ויקח רקיון-פרעה את מלכות מצרים בחוקת היר ובערסה וישם פריעת מס על כל יושבי מצרים, ע"כ קראו

ויעלה לראש המנדל ויקרא אליהם: שמעו כלכם למה נזדמנתם, בי עד עתה לא רציתי לנלות לכם, אך עתה אני מנלה לכם כי אין ממשות בישו הנוצרי כי נולד מן האשה כאחד האדם, ולכן אין תקוה לאחרייתכם שאתם מאמינים בו, ויאמרו הנלחים היתעצים שלו שמה נשתמה, אז אמר להם אתם סבורים שרוח שמות נבנם בי, חי נפשי כי רוח אלהים בי ואתם שוטים, ויתיעצו הנלחים להדנו פן יסיר העם מתרפיהם, וכשראה כך אז קפץ מן המנדל לארץ ואמר חלילה שיהרגוני אותם טמאים כי אני מאמין באלהי אבי, ומיד ששמע אביו רבנו שמעון הנדול שקידש בנו את השם נתן שבח והודיה למקום וקבע ע"ש בנו יוצר מיום ב' של ר"ה "מלך אמון מאמרך", וכתב בו בענותנותו שם בנו: "אל-חנן נחלתו בנותם להשפר" בי כך היה שמו אלחנן.

י"ד) בימים ההם (בימי אברהם) היה בארץ שנער איש תם ומשכיל בכל חכמה ויפה תואר אך עני ורש. אין כל בידו וישמו רקיון, ויצר לאיש ההוא מאד על מחיתו ויתעץ ללכת מצרימה אל אשורוש בן ענם מלך מצרים להראות למלך את חכמתו אולי ימצא חן בעיניו לנדלו ולתת לו את מחיתו, ויעש רקיון בן. ויהי כבוא רקיון מצרימה וישאל את יושבי מצרים בעבור המלך, וינידו לו יושבי מצרים את משפט מלך מצרים כי לפי מנהגם בימים ההם לא יצא המלך מהיכלו ומארמונו ולא יראה בארץ כי אם יום אחד בשנה, אח"כ יחזור המלך אל היכלו לשבת שם, והיה ביום ההוא אשר יצא המלך ושפט את כל הארץ וכל איש אשר לו דבר יבא לפני המלך ביום ההוא תעשה לו כל אשר ישאל ממנו. ויהי כשמוע רקיון את משפט מצרים וכי לא יוכל לבא לפני המלך עד היום ההוא, ויתעצב מאד ויחד לו על ככה, ויהי בערב וילך רקיון וימצא בית חרוב מבתי האופים אשר למצרים וילן שם במר נפש וברעב ותדר שנתו מעיניו, וידבר רקיון אל לבו מה יעשה בעיר עד דאותו את המלך ואיך יוכל לכלכל נפשו בעיר, ויקם בבקר ויתהלך בעיר, ויקר מקרהו במוכרי ירק וישאל להם וינידו שהם מכלכלים נפשם בירק ובוזרעונים אשר יקנו וימכרו ליושבי הארץ, ויחפץ רקיון לעשות כמעשיהם בעבור החיות את נפשו בעיר אך לא ידע את משפט אנשי הארץ ויהי כסומא בתוכו, וילך ויקח גם הוא ירקים למכור למחיתו, ויתקבצו עליו בני בליעל וילעגו לו ויחטפו ממנו את כל הירק לא השאירו לו דבר, ויקם במר נפש ואנחה וילך אל בית האופים אשר לן בו וישכב שם בלילה השני, ויתעץ עוד בחכמתו בלילה ההוא איכה יוכל להמלט את נפשו, וימצא עליה מה לעשות על ככה, וישכב בבקר ויעש בחכמה וילך וישכור שלשים איש נבורי חיל ובני בליעל וכלי מלחמתם בידם ויוליכם אצל מעלות קברי מצרים ויושיבם שם, ויצום לאמר כה אמר